Passend Primair Onderwijs
ROTTERDAM

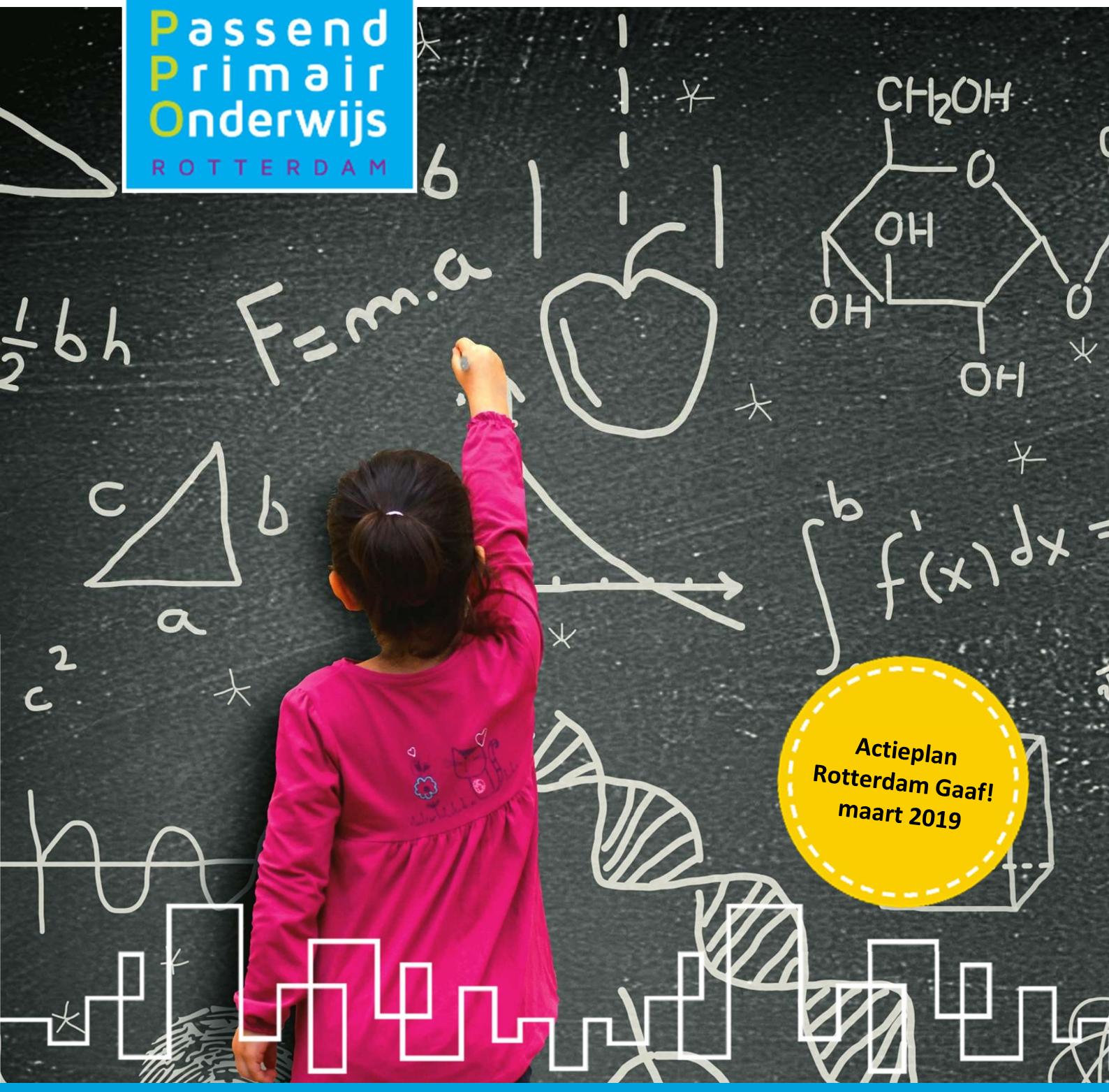

Landelijke subsidie aanvraag begaafde leerlingen po en vo

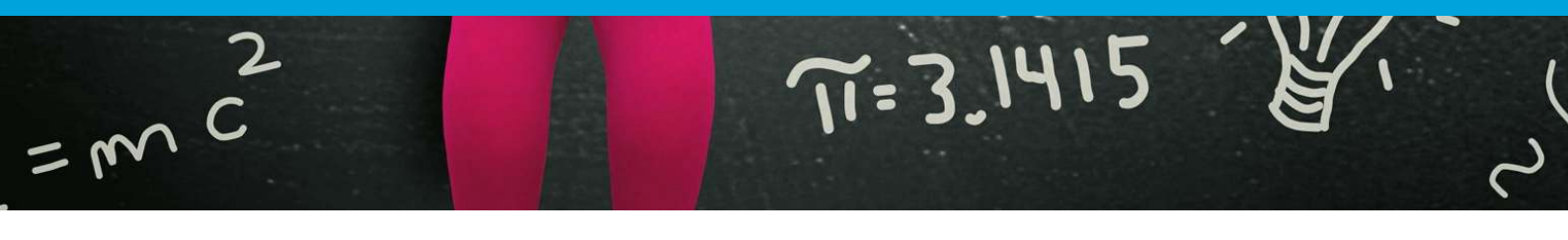

"In een stad vol kennis
zijn er altijd uitschieters,
iemand moet zich
daar toch druk om maken
zolang er maar
op tijd
op de juiste bel
wordt gedrukt."
……..
"want waar problemen zijn
liggen de oplossingen
ook in de arena
waar de worsteling plaatsvindt
zolang de blik naar elkaar
een zoekende dan wel
een helpende hand bevat
voor de doelgroep
die ook een stem heeft

en slim is
en uitdaging nodig heeft
maar vooral voldoende sparringpartners,
een stimulerende omgeving
vol kinderen die begrijpen hoe
je in elkaar zit, door heeft
wanneer het moeilijk
of juist te makkelijk is."

Gedicht door Miguel Santos ter gelegenheid van de door PPO Rotterdam georganiseerde bijeenkomst "Zijn we slim bezig?" (mei 2018).

Voorwoord

PPO Rotterdam heeft haar visie, beleid en ambities samengevat in dit actieplan onder de titel: Rotterdam Gaaf!. Al voordat er sprake was van een landelijke subsidiemaatregel zijn vertegenwoordigers van de gemeente Rotterdam, po- en vo-scholen en de samenwerkingsverbanden po (PPO Rotterdam) en vo (Koers VO) regelmatig met elkaar in gesprek gegaan om tot gezamenlijke doelen en acties te komen om begaafde leerlingen in onze stad (nog) beter te bedienen. De gemeente Rotterdam was één van de initiatiefnemers bij het tot stand komen van de gesprekken over het onderwerp begaafdheid. In het onderwijsbeleid 2019-2022 'Gelijke kansen voor elk talent' van de gemeente Rotterdam is talentwikkeling een belangrijk onderwerp. Vooralsnog draagt de gemeente voor deze doelgroep alleen bij met algemene maatregelen ter bevordering van het onderwijs en het zorgnetwerk vanuit de wijkteams.
De subsidiemaatregel heeft er toe geleid dat ambities en plannen sneller kunnen worden gerealiseerd en de gesprekken zijn geïntensiveerd en fungeert daarmee als vliegwiel. De nauwere samenwerking die op dit onderwerp is ontstaan tussen Koers VO en PPO Rotterdam uit zich in het ontwikkelen van een gezamenlijk platform bij de totstandkoming van het actieplan Rotterdam Gaaf! en het uitwerken van gezamenlijke ambities voor een soepele overgang van begaafde leerlingen van po naar vo.
In de afgelopen maanden zijn tientallen gesprekken gevoerd met onderwijsprofessionals, beleidsmakers en eigen specialisten die op de scholen werken. Deze gesprekken hebben zich vertaald in een groeiend bewustzijn dat tot (versnelde) acties wordt omgezet. Behalve de concrete input die is verzameld hebben de gesprekken ook geleid tot breed draagvlak voor de plannen. Er ligt een plan waarmee we morgen aan de slag kunnen. De Rotterdamse aanpak: met opgestroopte mouwen en de moed om bij te stellen. Rotterdam Gaaf!

Namens de directeur-bestuurder van Samenwerkingsverband voor Passend Primair Onderwijs Rotterdam, Michiel Minderhoud,

Jeroen Naaktgeboren en Ingeborg Steenwinkel.
maart 2019

Inhoud

Voorwoord 3

1 Beginsituatie Rotterdam Gaaf! 5

1.1 Missie, visie en uitgangspunten PPO Rotterdam 5

1.2 Actielijnen en modus operandi PPO Rotterdam 6

1.3 Huidig aanbod voor begaafde leerlingen in Rotterdam 7

1.4 Toewerken naar een consistent geheel aan voorzieningen 8

1.5 Opbrengsten arena 'Zijn we slim bezig?' 8

2 Visie en perspectief Rotterdam Gaaf! 9

2.1 Passend Onderwijs voor begaafde leerlingen 9

2.2 Perspectief 10

2.3 Beredeneerd aanbod 11

Domein 2: Executieve functies 11

3 Doelgroep en belanghebbenden Rotterdam Gaaf! 12

3.1 Tien procent 12

3.2 Hoeveel leerlingen? 12

3.4 Dubbel-bijzondere leerlingen 13

3.5 Ouders 13

3.6 Leerkrachten 13

3.7 Intern begeleiders 14

3.8 Medewerkers vo 14

3.9 Zorgpartners 14

4 Doelstellingen Rotterdam Gaaf! 15

5 Activiteiten Rotterdam Gaaf! 16

5.1 Deeltijdarrangement (dubbel-bijzondere) begaafde leerlingen. 16

5.2 Professionalisering begaafdheidsspecialisten PPO Rotterdam 18

5.3 Ontwikkelbudget OAT-gebieden. 20

5.4 Studiereis Connecticut (V.S.) 22

5.5 Ontwikkelen Hub's. 23

5.6 Signalering 25

5.7 Samenwerking po-vo 26

6 Projectorganisatie Rotterdam Gaaf! 29

7 begroting 30

8 Bijlagen 31

1 Beginsituatie Rotterdam Gaaf!

1.1 Missie, visie en uitgangspunten PPO Rotterdam

"Ieder kind een passende onderwijsplek, waar mogelijk in het regulier onderwijs in de eigen wijk"

Onze missie als samenwerkingsverband is: het Rotterdamse basisonderwijs zo goed toe te rusten dat kinderen met specifieke onderwijsbehoeften terecht kunnen bij een reguliere basisschool in hun eigen wijk. Dit is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van alle aangesloten schoolbesturen. De medewerkers van PPO Rotterdam zetten zich hier dagelijks voor in. In al ons handelen staat het kind centraal.

Passend onderwijs is een andere manier van kijken naar een leerling die extra ondersteuning nodig heeft. We kijken naar de mogelijkheden, kansen en talenten van kinderen, in plaats van de nadruk op het probleem te leggen. De onderwijsarrangeerteams (OAT's) van PPO Rotterdam ondersteunen leerkrachten, scholen en ouder(s)/ verzorger(s) door maatwerk te leveren. Ook ondersteunt PPO Rotterdam het vormen van netwerken in de wijk om hiermee het samenwerken tussen scholen op wijkniveau te stimuleren. We moeten er met elkaar voor zorgen dat de juiste mensen en expertise op het juiste moment en op de juiste plek aanwezig zijn voor iedere leerling die dat nodig heeft.

Door de juiste inzet van mensen en middelen en het samenwerken op wijkniveau, kunnen we er in Rotterdam voor zorgen dat steeds meer leerlingen met een extra ondersteuningsvraag goed onderwijs krijgen in het regulier basisonderwijs, zoveel mogelijk thuisnabij. Dat is onze stip op de horizon, waar we de komende jaren naar toe werken.

PPO Rotterdam ondersteunt leerkrachten bij het begeleiden van begaafde leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. PPO Rotterdam wil met de professionals op de scholen duidelijk krijgen wat een kind nodig heeft om het fijn te hebben en het goed te doen op de school. Een zoektocht naar schoolse activiteiten die passen bij (plezier in) leren, ontwikkelen van creativiteit, verleggen van grenzen, omgaan met uitdagingen en inoefenen van vaardigheden.

Naar aanleiding van de bovenstaande missie en visie worden de volgende (beleids)-uitgangspunten gehanteerd: basis op orde; thuisnabijheid; regulier waar het kan, speciaal waar het moet; integraal werken; gebiedsgericht werken; werken op basis van vertrouwen.

PPO Rotterdam heeft haar strategisch beleid tot aan 2020 vastgelegd in het Ondersteuningsplan 2016-2020 'Samen bouwen aan maatwerk'. Hierin staan de belangrijkste gezamenlijk geformuleerde doelen:

- bouwen aan het versterken van de kwaliteit van reguliere basisscholen;
- het bieden van maatwerk aan leerlingen met een aanvullende onderwijsondersteuningsbehoefte;
- samenwerkingen tussen scholen in een wijk mogelijk maken om een dekkend netwerk te realiseren.

1.2 Actielijnen en modus operandi PPO Rotterdam

PPO Rotterdam geeft vorm en inhoud aan haar doelen via drie actielijnen:
1. Rotterdamse kinderen volgen thuisnabij, passend onderwijs;
2. Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken;
3. Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg.

Ons samenwerkingsverband werkt aan deze actielijnen volgens een expertisemodel. Het verzorgingsgebied van PPO Rotterdam is onderverdeeld in negen Onderwijs Arrangeer Teams (hierna te noemen: OAT). Elk OAT bestaat uit professionals met diverse expertises. Met de scholen die vallen onder het desbetreffende OAT wordt voortdurend afgestemd wat er nodig is om passend onderwijs te realiseren. Dit kan verschillen per gebied. Elk gebied heeft een eigen 'couleur locale'. PPO Rotterdam heeft op deze manier korte lijnen met de scholen en ook met andere professionals, zoals CJG en het wijkteam.

Op iedere basisschool in Rotterdam is een contactpersoon van PPO Rotterdam actief. Deze persoon denkt mee over de ondersteuning die de school het kind kan bieden en zoekt naar de kracht van zowel de school als de leerling. Deze zogenoemde *schoolcontactpersoon* is voor de school het eerste aanspreekpunt bij vragen over onderwijsondersteuning en zoekt afstemming tussen school, leerkracht, ouder, eventueel jeugdhulpverlening en PPO Rotterdam zelf.

Ambulant begeleiders zijn OAT-medewerkers met een expertise op het gebied van gedrag of didactiek. Deze begeleiders observeren, coachen leerkrachten, geven handelingsgerichte adviezen en voeren gespreken met leerkrachten, ouders en leerlingen. Met actieplan Rotterdam Gaaf! realiseren wij een versterking van kennis en kunde bij deze ambulant begeleiders.

Daarnaast is op iedere school een ouderfunctionaris van PPO Rotterdam actief. De ouderfunctionaris kent de wijk waarin hij of zij werkt goed en weet welke mogelijkheden er bij PPO Rotterdam zijn om ouders van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften te ondersteunen. De ouderfunctionaris biedt bijvoorbeeld ondersteuning bij een lastig gesprek op school. Daarnaast legt hij of zij contact met partnerorganisaties zoals het wijkteam of Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) wanneer dat nodig is. Ouderfunctionarissen zijn ook altijd betrokken bij thuiszitters.

Wanneer de ondersteuningsvraag van leerkrachten de basisondersteuning overstijgt, werkt PPO Rotterdam met begaafdheidsspecialisten die observeren en in gesprek gaan met leerkrachten, ouders en kinderen om de specifieke behoeften in kaart te brengen. Deze begaafdheidsspecialisten zijn PPO Medewerkers die met elkaar de expertisekring begaafdheid vormen. Met het actieplan gaan wij deze begaafdheidsspecialisten verder opleiden en een verbindende rol geven in de ontwikkeling van goed onderwijs voor begaafde leerlingen. De toeleiding naar arrangementen, het bieden van ambulante begeleiding en de keuze voor de inzet van het ontwikkelbudget zijn taken van deze specialisten. Rotterdam Gaaf! versterkt het theoretisch kader en geeft faciliteiten voor deze activiteiten.

1.3 Huidig aanbod voor begaafde leerlingen in Rotterdam

Ambulante begeleiding
PPO Rotterdam biedt sinds de komst van Passend Onderwijs aan de scholen het arrangement ambulante begeleiding begaafde leerlingen aan. Dit arrangement kan door de scholen in overleg met ouders worden aangevraagd met als doel een passend onderwijsaanbod te realiseren. Het afgelopen schooljaar is geïnvesteerd in professionalisering van de medewerkers die dit arrangement uitvoeren. Vanuit ieder OAT heeft minimaal 1 begeleider in 2018 de theoretische module van de ECHA-opleiding gevolgd. Daarvan zijn er zes in 2019 gestart met de volledige ECHA-opleiding.

Deeltijdarrangement
Bij de start van Passend onderwijs is het initiatief ontstaan voor een deeltijdarrangement voor leerlingen met de meest intensieve ondersteuningsbehoefte. Ook wel leerlingen met een dubbel-bijzonder profiel genoemd. Samen met vier scholen in een wijk in Rotterdam Noord is er een pilot ontwikkeld. In de schooljaren 2015 – 2016 t/m 2017- 2018 heeft deze pilot gedraaid. Na de pilot-fase waarin de handelingsverlegenheid van de scholen met deze leerlingen sterk afnam, het welbevinden van de leerlingen verbeterde en er (dreigende) thuiszitsituaties werden voorkomen, is deze pilot als arrangement toegevoegd aan het ondersteuningscontinuüm van PPO Rotterdam (zie 2.1).

Themamiddagen en scholingsbijeenkomsten begaafdheid
PPO Rotterdam verzorgt jaarlijks themamiddagen voor leerkrachten, zo ook rond het thema begaafdheid. In de wijken wordt door de scholen ook scholing over begaafdheid georganiseerd door externe experts, zoals Novilo, Slimplus en het Ponte Instituut. Hierbij biedt PPO een ondersteunende rol.

Fulltime lesplaatsen.
Er zijn in Rotterdam drie fulltime lesplaatsen in het po die onderwijs gericht op (hoog)begaafde leerlingen aanbieden. Dit zijn reguliere lesplaatsen die opgericht zijn op initiatief van individuele schoolbesturen. Deze scholen voorzien in een behoefte van leerlingen en hun ouders. Specialisten vanuit PPO Rotterdam ondersteunen deze lesplaatsen zoals alle andere scholen binnen ons verzorgingsgebied.

Overstap van begaafde leerlingen naar het vo
PPO Rotterdam en Koers VO werken samen aan de ontwikkeling van gerichte overstapbegeleiding van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoeften van po naar vo. In Rotterdam Noord heeft een cluster van po- en vo-scholen een professionele leergemeenschap (hierna: plg) opgericht. De samenwerkingsverbanden PPO Rotterdam en Koers VO ondersteunen dit initiatief. Het doel van de plg is een betere aansluiting tussen het primair en het voorgezet onderwijs voor begaafde leerlingen.

S(B)O
Ook voor begaafde leerlingen geldt: *regulier waar het kan en speciaal waar het moet*. Het actieplan Rotterdam Gaaf! is gericht op de versterking van het reguliere aanbod. Wanneer het reguliere onderwijs niet passend gemaakt kan worden voor een leerling, is deze leerling momenteel aangewezen op een voorziening in het S(B)O buiten ons verzorgingsgebied. PPO Rotterdam gaat in de komende jaren (boven op dit actieplan) in samenspraak met de besturen een dergelijke voorziening binnen de eigen stad ontwikkelen.

1.4 Toewerken naar een consistent geheel aan voorzieningen

In november 2018 is een evaluatieonderzoek van bureau B&T afgerond naar het effect van de pilot voor dubbel bijzondere leerlingen van PPO Rotterdam en de voltijds lesplaats voor hoogbegaafde leerlingen van één van de schoolbesturen. Dit onderzoek is bijgevoegd.
B&T concludeert: “De beide onderzochte initiatieven binnen PPO Rotterdam bieden de basis voor ondersteuning met de nodige kwaliteit. Er wordt doordacht en zorgvuldig met leerlingen binnen de concepten gewerkt. Er zijn duidelijke ontwikkelpunten, maar daar wordt op een constructieve manier aan gewerkt. Op basis van dit onderzoek zijn er geen redenen om aan de kwaliteit of bestendigheid van een van beide initiatieven te twijfelen”. Wat gemakkelijk onderbelicht blijft volgens Benjamins et al. [1](2018) is het effect dat de pilot heeft op de scholen waar de leerlingen zijn ingeschreven. “Als we aannemen dat dat effect gunstig is, getuige de reacties die we in dit onderzoek hebben kunnen registreren, dan is er sprake van duidelijke overdracht van kennis en kunde aan reguliere scholen. Dat is een effect dat meer is dan bijvangst en een duidelijke toegevoegde waarde van deze voorziening. Als alleen gekeken wordt naar een passende voorziening voor de onderwijsbehoefte van een leerling, dan zie je deze meerwaarde gemakkelijk over het hoofd”.

1.5 Opbrengsten arena ‘Zijn we slim bezig?’

In schooljaar 18-19 heeft PPO Rotterdam een arena ‘Zijn we slim bezig?’ georganiseerd voor professionals en ouders. Tijdens de arena is met elkaar in dialoog verkend wat wensen en mogelijkheden waren voor een passend ondersteuningsaanbod voor begaafde leerlingen in Rotterdam. In drie arena’s kwamen respectievelijk leerlingen uit de deeltijdgroep voor begaafde leerlingen, ouders en onderwijsprofessionals aan het woord. In de arena werd gesproken over wensen, knelpunten en oplossingen en het publiek luisterde. De kinderen konden het goed verwoorden: “Als je heel erg slim bent, heb je gewoon wat meer uitdaging nodig.” En: ”Begaafd zijn is soms best lastig: je hebt een vol hoofd en daardoor af en toe minder goed gedrag.” “Een goede juf kan kinderen begrijpen, weet wat ze nodig hebben en geeft mij genoeg uitdaging.” De middag werd afgesloten met een paneldebat. Opbrengst van de middag waren onder meer de onderstaande speerpunten:

[1] Benjamins, R., Middel, J., Rapportage Onderzoek ‘Passend Onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leer
in opdracht van samenwerkingsverband PPO Rotterdam, november 2018.

2 Visie en perspectief Rotterdam Gaaf!

2.1 Passend Onderwijs voor begaafde leerlingen

Passend onderwijs gaat over een zo passend mogelijk onderwijsaanbod voor alle leerlingen. Niet alleen voor leerlingen met een beperking of een leerprobleem, maar ook voor begaafde leerlingen. Passend onderwijs stelt de onderwijsbehoefte van de leerling centraal. Bij voorkeur komt het regulier onderwijs aan die onderwijsbehoefte tegemoet. Waar meer nodig is komt het samenwerkingsverband in beeld. Leidraad binnen deze kaders is *Ieder kind zijn eigen oplossing: Wat past bij dit kind op dit moment?* Hieronder is dit uitgewerkt in het ondersteuningscontinuüm van PPO Rotterdam.

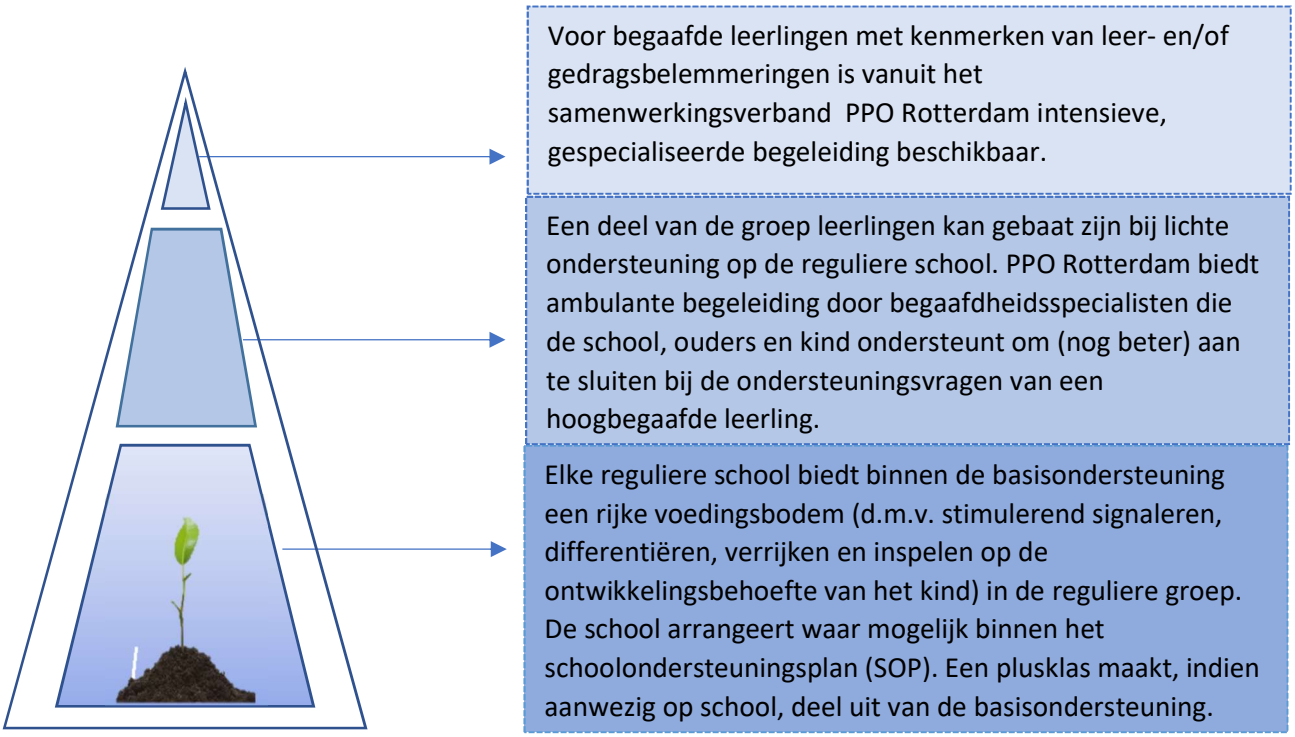

Ondersteuningscontinuüm begaafdheid PPO Rotterdam

2.2 Perspectief

Bij begaafdheid gaat het in het perspectief van Rotterdam Gaaf! om de zogenaamde academische intelligentie. Het theoretisch kader voor ons handelen duiden we hier verkort met de theorie van Renzulli, aangevuld met de theoretische modellen van Mönks en Heller. Vervolgens beschrijven we de doelgroepen van dit actieplan.

Renzulli beschrijft het “drie ringen model” van persoonskenmerken:

- buitengewone capaciteiten (intelligentie);
- doorzettingsvermogen om een taak te volbrengen (motivatie);
- het op originele wijze oplossen of bedenken van problemen (creativiteit).

Professor Mönks heeft bij deze drie ringen de invloed van buitenaf toegevoegd zoals weergegeven in het onderstaande figuur.

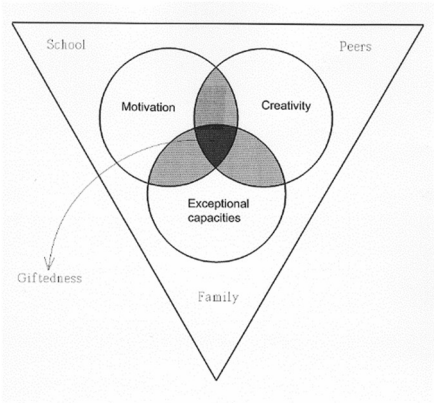

Evenals in het model van Renzulli & Mönks zijn in het model van Heller ook de omgevingsfactoren medebepalend voor het uiteindelijke niveau waarop begaafdheid tot uiting komt. Daarnaast zijn volgens Heller ook niet-cognitieve factoren (individueel, motivationeel en sociaal) medebepalend voor het uiteindelijke niveau waarop de begaafdheid tot uiting komt.

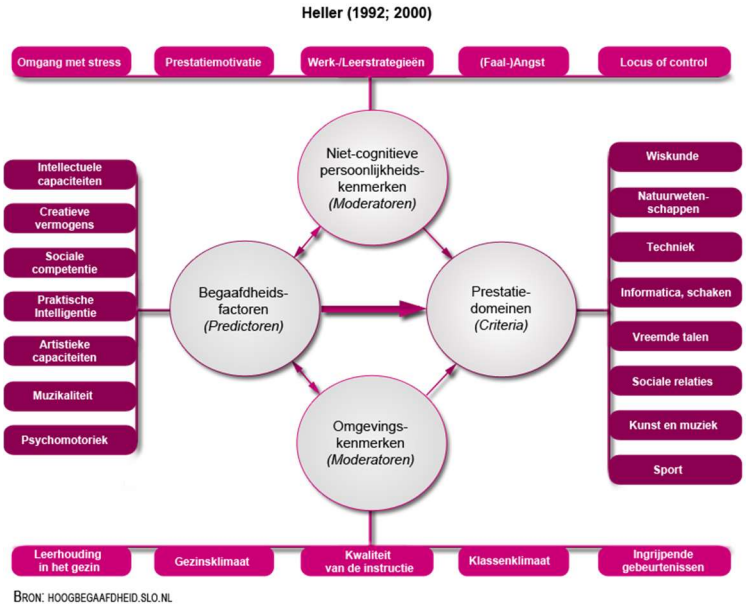

2.3 Beredeneerd aanbod

Begaafde leerlingen kunnen door allerlei redenen belemmerd raken in hun ontwikkeling. Soms is dat een samenspel van verschillende de factoren die elkaar kunnen versterken. De ondersteuning van PPO Rotterdam richt zich op drie specifieke ontwikkelingsgebieden: (De)motivatie, gebrekkige executieve vaardigheden en onbewuste / vastzittende overtuigingen. De ondersteuning wordt geboden in drie domeinen:

Domein 1: Talentontwikkeling

Door een gebrek aan afstemming kan een hoge mate van demotivatie ontstaan. Sommige begaafde leerlingen raken in een negatieve spiraal wanneer zij langdurig een lage competentiebeleving hebben. Omdat hun talenten niet worden aangesproken, zij weinig autonomie ervaren en geen verbinding voelen met gelijkgestemden. Het welbevinden van leerlingen komt hierdoor in gevaar en de motivatie kan totaal verdwijnen. Om de motivatie van leerlingen opnieuw te kunnen opbouwen, zoeken we actief naar de aanknopingspunten vanuit de talenten en interesses van de leerling.
Dit doen we door de relatie aan te gaan. Door actief op zoek te gaan naar wat leerlingen drijft. Door ruimte te bieden voor eigen leervragen. Met deze aanpak ontstaan er aanknopingspunten om vaardigheden te ontwikkelen, doorzettingsvermogen te ontwikkelen en om te leren gaan met belemmeringen.

Domein 2: Executieve functies

We zien slimme, getalenteerde kinderen worstelen met het uitvoeren van simpele taken of het reguleren van hun eigen emoties. Onderzoek toont aan dat bij deze kinderen hun executieve functies nog niet goed ontwikkeld zijn. Het zijn de functies in je brein die het mogelijk maken dat je rationele beslissingen neemt, impulsen beheerst en je kunt focussen op wat belangrijk is. Een onderdeel van deze executieve functies is de metacognitie: het denken over het denken. Vanuit inzicht in de vaardigheden van leerlingen bieden we een gericht aanbod om deze functies verder uit te bouwen en te trainen ten behoeve van eigen leerdoelen.

Domein 3: Psycho-educatie

Onbewuste overtuigingen kunnen belemmerend zijn voor leerlingen. Begaafde leerlingen kunnen hier sneller last van hebben. Door een fixed-mindset, perfectionisme en het externaliseren van falen of succes. Maar ook doordat ze snel redeneren, snel conclusies trekken en daar vaak strikt aan vasthouden. Onbegrip van de omgeving kan leiden tot het verergeren van deze overtuigingen en uiteindelijk tot schooluitval. Leerlingen krijgen uitleg over waarom je bent wie je bent aan de hand van gangbare psychologische inzichten met betrekking tot overtuigingen, intelligentie en neuroplasticiteit. Leerlingen krijgen reflectieve vaardigheden aangeleerd. Zo krijgen zij meer grip op zichzelf en de wereld om hen heen.

3 Doelgroep en belanghebbenden Rotterdam Gaaf!

3.1 Tien procent

PPO werkt handelingsgericht en ondersteunt de scholen met het aanbod en de aanpak voor (bij benadering) tien procent van de leerlingen met de hoogste capaciteiten. Een eventueel onderscheid tussen begaafd of hoogbegaafd of een bepaalde IQ-score is voor PPO Rotterdam niet leidend voor de vraag of ondersteuning geboden moet worden. Renzulli spreekt over leerlingen met buitengewone capaciteiten. Hiertoe behoort niet alleen de leerling met de 2,5% hoogste capaciteiten (IQ>130) maar ook de bovenste 10% (IQ>120; de begaafde leerlingen).

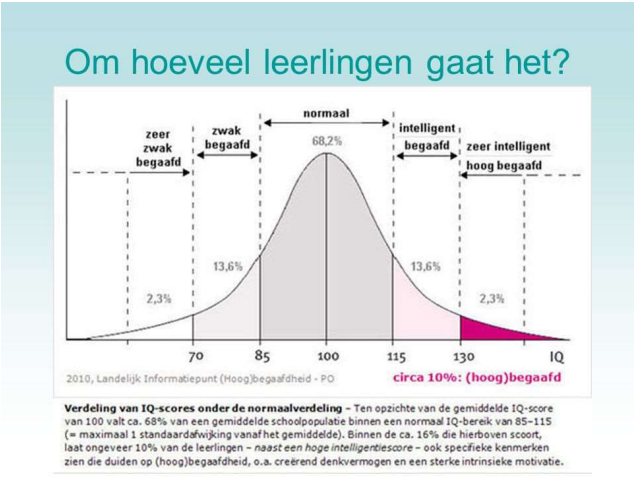

3.2 Hoeveel leerlingen?

De expertise van PPO Rotterdam richt zich op de signalering en het handelingsgericht bevorderen van de factoren die de grondslag voor schoolsucces van de begaafde leerling vormen.
In aantallen betreft de doelgroep begaafde leerlingen binnen het samenwerkingsverband PPO Rotterdam ongeveer 5200 leerlingen op meer dan 200 scholen. Hierna beschrijven wij de doelgroep en de belanghebbenden.

3.3 Welke leerlingen?

Uit onderzoek in opdracht van OC&W (Dekker, 2014) onder leerlingen in het vo blijkt dat een kwart van alle leerlingen aangeeft zich vaak of bijna altijd te vervelen omdat ze de lesstof te makkelijk vinden. Van de leerlingen die zich scharen onder de beste 20 procent van hun klas verveelt zelfs 56 procent zich vaak. Veel van deze leerlingen geven aan dat ze op school geen extra aandacht of aanbod krijgen en dat wel graag zouden willen. Leerlingen die méér willen leren maar niet worden uitgedaagd, kunnen al op jonge leeftijd hun motivatie verliezen om zich in te spannen op school. Circa een zesde van de leerlingen presteert onder zijn of haar kunnen. Bij begaafde leerlingen komt onderpresteren nog vaker voor: een derde van de begaafde kinderen presteert onder zijn of haar niveau. Leerlingen die het goed doen in het basisonderwijs, houden dat niet altijd vol in het voortgezet onderwijs: 20 procent van de leerlingen met de hoogste Cito-scores (550) haalt het vwo niet in 6 jaar. Met het actieplan Rotterdam Gaaf! wordt het dekkend aanbod voor begaafde leerlingen met belemmeringen beter georganiseerd met een aanbod van ondersteuning en arrangementen door als experts toegeruste professionals.

3.4 Dubbel-bijzondere leerlingen

Wij zijn niet uit op een label en vatten dubbel-bijzonderheid in de ruimste zin op: leerlingen met kenmerken van begaafdheid in combinatie met leer- en of gedragsbelemmeringen. Het is voor de toeleiding naar de deeltijdarrangementen nodig om vanuit een beredeneerde visie te selecteren welke “dubbel-bijzondere” leerlingen voor dit arrangement in aanmerking komen.
Niet omdat een etiket nodig is maar omdat er sprake is van een profiel die het soms ingewikkeld maakt om de juiste onderwijsbehoeften in passend onderwijs te vertalen. De ambitie is om de Sterkte Zwakte Heuristiek van Burger-Veltmeijer toe te gaan passen om tot een vergelijk te kunnen komen van leerlingen met behoefte aan een interventie doormiddel van het intensief (deeltijd) arrangement.

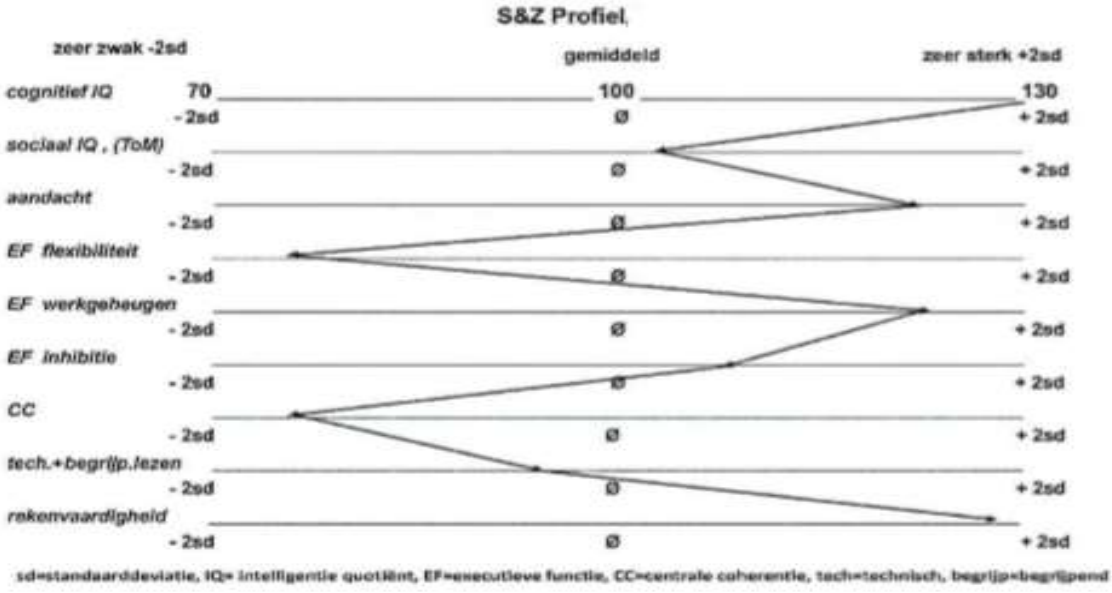

Ter illustratie: een geanonimiseerd S&Z profiel van een “dubbel-bijzondere” leerling.

3.5 Ouders

Ouders zijn samenwerkingspartners en belangrijke informatiebron in het onderzoek naar kindkenmerken. Wanneer PPO Rotterdam betrokken is bij een leerling, dan worden ouders geïnformeerd. Wanneer een leerling een arrangement krijgt toegewezen dan wordt het beoogde handelen in een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld welke door ouders wordt getekend. Met het wijkgerichte ontwikkelingsbudget vanuit Rotterdam Gaaf! gaan we het organiseren van peergroup-bijeenkomsten voor ouders (mede-)financieren.

3.6 Leerkrachten

In het PO begint de handelingsverlegenheid bij leerkrachten vaak bij het goed kunnen waarnemen en begrijpen van de onderwijsbehoeften van de begaafde leerlingen. Met Rotterdam Gaaf! ondersteunen we de leerkrachten via het ter beschikking stellen van een signaleringsinstrument en gaan we vanuit een wijkgerichte aanpak kenniscolleges voor leerkrachten organiseren. Leerkrachten krijgen een nog beter toegeruste professionele ondersteuning door experts vanuit het samenwerkingsverband door de acties uit Rotterdam Gaaf!

3.7 Intern begeleiders

Intern begeleiders ondersteunen leerkrachten bij het stimuleren signaleren van onderwijsbehoeften en het handelingsgericht inrichten van het onderwijs. De intern begeleider is de gesprekspartner van de schoolcontactpersoon vanuit PPO Rotterdam. In samenspraak met de schoolcontactpersonen wordt afgewogen welke inzet vanuit het samenwerkingsverband helpend kan zijn. De wijkgerichte ontwikkelbudgetten vanuit Rotterdam Gaaf! worden per OAT door de begaafdheidsspecialisten afgestemd in de netwerkbijeenkomsten van intern begeleiders.

3.8 Medewerkers vo

Binnen Rotterdam Gaaf! werken we samen tussen po en vo. Het gaat hierbij om het verbeteren van de overstap van begaafde leerlingen, zodat deze groep leerlingen in staat wordt gesteld een succesvolle schoolloopbaan te doorlopen en hun talenten te ontwikkelen.

3.9 Zorgpartners

Schoolmaatschappelijk Werk Rotterdam (SMWR)

SMWR ziet ouders als belangrijke partner in het zoeken naar oplossingen en verbeteringen in de leefwereld van hun kind en stimuleert de band tussen ouders en school. SMWR heeft extra aandacht voor de overgangen die kinderen maken, waarmee ze bijdragen aan een doorgaande lijn van voorschool tot VO. De ambitie van Rotterdam Gaaf! is het betrekken van SMWR bij peergroup-bijeenkomsten voor ouders.

Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond

CJG Rijnmond biedt preventieve jeugdgezondheidszorg en maakt zich sterk om een integraal zorgaanbod in de wijken te kunnen aanbieden voor alle leeftijden. Met Rotterdam Gaaf! willen we het stimulerend signaleren versterken. Medewerkers van het CJG gaan worden uitgenodigd om kenniscolleges over begaafde leerlingen bij te wonen om de signalerende (ook voorschoolse) rol van het CJG te versterken.

Wijkteams

In de samenwerking rondom de leerling is de schoolmaatschappelijk werker een belangrijke schakel naar het wijkteam. Elke wijk in Rotterdam heeft een wijkteam. In het team werken medewerkers vanuit verschillende organisaties met elkaar samen. Het wijkteam is altijd dichtbij, in de eigen wijk. Het team gaat aan de slag vanuit het principe ‘één gezin, één plan en één regisseur’. Zo nodig maakt het wijkteam bindende afspraken met alle professionele organisaties die een bijdrage leveren aan de hulp en ondersteuning op het gebied van zorg. De ervaring leert dat bij vrijwel alle leerlingen die in aanmerking komen voor het intensief-arrangement ook het wijkteam vanuit het zorgperspectief betrokken is.

4 Doelstellingen Rotterdam Gaaf!

Met het actieplan Rotterdam Gaaf! gaan we de komende jaren in Rotterdam, in samenwerking met samenwerkingsverband Koers VO voor wat betreft de aansluiting po-vo, een dekkend netwerk voor begaafde leerlingen realiseren.

De doelstellingen van dit plan luiden als volgt:

1. Stimulerend signaleren versterken met daarbij specifiek aandacht voor leerlingen met een cultureel diverse achtergrond.

2. Bevorderen kennis en kunde met betrekking tot begaafdheid op alle scholen die vallen onder het samenwerkingsverband PPO Rotterdam.

3. Versterken en verdiepen kennis en kunde van medewerkers van PPO Rotterdam.

4. Verminderen van handelingsverlegenheid bij de begeleiding op school van dubbel bijzondere leerlingen.

5. Verminderen van de handelingsverlegenheid van ouders als samenwerkingspartner op school.

6. Bevorderen van samenwerking en kennisdeling tussen po en vo scholen om een betere aansluiting voor begaafde leerlingen te realiseren.

5 Activiteiten Rotterdam Gaaf!

5.1 Deeltijdarrangement (dubbel-bijzondere) begaafde leerlingen.

Naam en omschrijving	Een dekkend arrangement in deeltijd voor “dubbel-bijzondere” leerlingen.
Wanneer en duur	Lopend, uitbereiding naar het gehele verzorgingsgebied in de komende vier jaar.
Betrokken partijen	PPO Rotterdam, scholen.
Doelgroep en belanghebbenden	Leerlingen en hun ouders, scholen.
Beoogde resultaten	In 2023 een dekkend aanbod voor deze groep leerlingen met drie lesplaatsen.
Risico’s	Organisatie van de toeleiding naar deze arrangementen. Personele inzet. Lerarentekort. Werkdruk op de scholen. Inzet wijkteam/jeugdhulp niet toereikend.
Duurzaamheidsperspectief	Met deze subsidie wordt ons huidige aanbod versneld dekkend gemaakt voor de stad en in stand gehouden na de subsidieperiode .

Deze activiteit levert een bijdrage aan de geformuleerde doelstellingen: 1, 2, 4 en 5

Aanleiding

Met een deeltijdarrangement voor begaafde leerlingen, dat de laatste jaren is ontwikkeld door PPO Rotterdam, ondersteunen we leerlingen met complexe problematiek, zoals kenmerken van begaafdheid en kenmerken van leer en/of gedragsproblemen ondersteunen. In het eerder genoemde onderzoek door bureau B&T (Benjamins, et al, 2018) is aangetoond dat deze aanpak bijdraagt aan een sterk verminderde handelingsverlegenheid bij leerlingen, ouders en scholen. Daarom gaat PPO deze werkwijze voor het hele samenwerkingsverband uitbreiden en dekkend inzetten voor het hele verzorgingsgebied.

Doelgroep

Het deeltijdarrangement voor begaafde leerlingen is bedoeld voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die om intensieve ondersteuning vraagt. Leerlingen met kenmerken van begaafdheid en belemmering met leren en/ of gedrag. Ook wel de ‘dubbel bijzondere leerling’ genoemd.

Aanbod en aanpak binnen de groep

Binnen dit arrangement worden kinderen ondersteund in een bovenschoolse deeltijdgroep. Dit betekent dat kinderen 50% van hun tijd in hun eigen klas zitten en 50% van hun tijd deelnemen aan deze groep die is gevestigd op een andere school. De groep loopt gedurende het schooljaar in vier periodes van negen weken. Per periode is er plaats voor maximaal 12 leerlingen. De groep wordt begeleid door een leerkracht met specialistische kennis en ervaring op het gebied van hoogbegaafdheid en een onderwijsassistent. De schoolcontactpersonen van PPO Rotterdam zijn van toeleiding tot evaluatie en nazorg betrokken bij dit arrangement.

Er wordt gewerkt vanuit de drie eerder beschreven domeinen (zie 2.3) Met een duidelijk horizontaal weekprogramma en iedere periode heeft een thema. In de groep zijn verrijkende materialen en laptops voor de leerlingen beschikbaar. Er wordt met name gewerkt aan executieve functies, groeimindset, talentontwikkeling en psycho-educatie. De interventie is gericht op het duidelijk krijgen van de onderwijsbehoeften en een succesvolle uitstroom naar volledig passend onderwijs op de stamschool. Na elke periode evalueert de leerkracht samen met de stamschool, de leerling, de ouders en de schoolcontactpersoon de ontwikkeling en onderwijsbehoeften.

Naast zijn werk in de deeltijdgroep geeft de leerkracht ambulante begeleiding aan de leerkracht van het kind in de reguliere groep. Volledige terugkeer naar de eigen reguliere klas van het kind is in dit arrangement het uitgangspunt. Ook is voorzien in 'nazorg' van de leerling met ambulante begeleiding op de stamschool. Indien er daarna nog meer ondersteuning nodig is voor een leerling zal de schoolcontactpersoon hierover met school en ouders in gesprek gaan.

Tijdpad

Vanaf het schooljaar 2019-2020 wordt dit arrangement ook opgesteld voor toeleiding vanuit andere gebieden in het verzorgingsgebied van PPO Rotterdam. De toeleiding naar het ontwikkelde deeltijdarrangement in één OAT-gebied voor de scholen in R'dam Noord per schooljaar 2019-2020. (Eerste) uitbereiding naar Rotterdam Zuid volgens effectieve aanpak per schooljaar 2019-2020. Tweede uitbreiding naar Rotterdam Centrum idem (per schooljaar 2021-2022).

Deelbegroting

5.1 Deeltijdarrangementen	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ 200.000	€ 85.000	€ 115.000
2020	€ 240.000	€ 120.000	€ 120.000
2021	€ 320.000	€ 145.000	€ 175.000
2022	€ 360.000	€ 180.000	€ 180.000

In de begroting is uitgegaan van:
- een extra materiële investering van 30.000 euro bij opstart van een nieuwe deeltijdgroep (voor laptops, materialen, inrichting).
- personele inzet: 1,0 fte inzet leerkracht (uurtarief 54 euro) en 0,5 fte inzet onderwijsassistent (belastbaar maandloon (bij 0,5 fte) 1600 euro.
- aanschaf leermaterialen (max. 7.000 euro per schooljaar).

In beeld

Het volgende videoportret geeft een beeld van de werkwijze in de groep vanuit het gezichtspunt van een ouder, een leerling en een begeleider van de groep.

https://passendonderwijsis.nl/staat-van-samenwerkingsverbanden/

5.2 Professionalisering begaafdheidsspecialisten PPO Rotterdam

Naam en omschrijving	Opleiding begaafdheidsspecialiseten d.m.v. ECHA opleiding en training signaleringsprotocollen
Wanneer en duur	Gehele subsidieperiode en in de periode erna bijscholing.
Betrokken partijen	Medewerkers PPO Rotterdam, i.h.b. begaafdheidsspecialisten CBO Nijmegen
Doelgroep en belanghebbenden	Scholen Leerlingen en hun ouders
Beoogde resultaten	Begaafdheidsspecialisten zijn optimaal toegerust om complexe casussen te begeleiden en een zo passend mogelijk aanbod voor leerlingen te organiseren.
Risico's	Vertrek van begaafdheidsspecialisten.
Duurzaamheidsperspectief	PPO Rotterdam blijft na de subsidieperiode inzetten op bij- en nascholing en indien nodig opleiden van nieuwe begaafdheidsspecialisten. Borging in professionalseringsplan PPO Rotterdam.

Deze activiteit levert een bijdrage aan de geformuleerde doelstellingen 2, 3, 5

Inzet begaafdheidsspecialisten

Wanneer de ondersteuningsvraag van leerkrachten de basisondersteuning overstijgt, werkt PPO Rotterdam met begaafdheidsspecialisten. Deze specialisten ondersteunen scholen bij het handelingsgericht beschrijven van de onderwijsbehoeften van de begaafde leerlingen. Deze begaafdheidsspecialisten observeren, beschrijven, overleggen en gaan in gesprek gaan met leerkrachten, ouders en kinderen.

Expertisekring begaafdheid

De begaafdheidsspecialisten vormen met elkaar de expertisekring begaafdheid. Met het actieplan gaan wij deze begaafdheidsspecialisten verder opleiden en een verbindende rol geven in de ontwikkeling van goed onderwijs voor begaafde leerlingen vanuit een wijkgerichte aanpak.

De toeleiding naar arrangementen en het bieden van ambulante begeleiding zijn taken van de begaafdheidspecialisten. Binnen Rotterdam Gaaf! worden zij in samenspraak met de coördinator van Rotterdam Gaaf! ingezet bij de wijkgerichte aanpak vanuit het ontwikkelbudget gericht op begaafdheid (zie 5.3).

ECHA

In het najaar van 2018 is een groep van achttien begaafdheidsspecialisten al gestart met de theoretische module van de ECHA-opleiding met als doel de kennis op een hoog niveau te brengen. Twaalf van deze medewerkers starten in 2019 met de gehele ECHA-opleiding. De subsidie wordt

aangewend om deze specialisten op te leiden en eventueel nieuwe medewerkers op te leiden, zodat we minimaal twaalf ECHA-specialisten in huis hebben.

Stimulerend signaleren

De begaafdheidsspecialisten gaan ter voorbereiding op het beschikbaar stellen van het instrument DHH/PO ook een scholing volgen gericht op stimulerend signaleren en het gebruik van dit signaleringsinstrument.

Deelbegroting

5.2 Prof.begaafdheidsspecialisten PP	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ 92.500	€ 16.250	€ -
2020	€ -	€ -	€ -
2021	€ 45.000	€ 22.500	€ 22.500
2022	€ -	€ -	€ -

5.3 Ontwikkelbudget OAT-gebieden.

Naam en omschrijving	Ieder OAT krijgt de regie over een eigen ontwikkelbudget waarmee per gebied op maat kan worden ingezet op scholing, kennisdeling en uitwisseling van expertise tussen de scholen t.a.v. begaafdheid.
Wanneer en duur	Gehele subsidieperiode, vanaf 2023 voortzetting.
Betrokken partijen	OAT's, scholen
Doelgroep en belanghebbenden	Leerlingen en hun ouders, scholen, wijkteams en gemeente.
Beoogde resultaten	Wijken zijn (beter) in staat om begaafde leerlingen dichtbij huis een passend aanbod te bieden. Wijken hebben zeggenschap over de wijze waarop zij dit inrichten. Voor de leerlingen waarvoor dit aanbod onvoldoende is, zijn er andere oplossingen in de stad beschikbaar.
Risico's	Gebrek aan samenwerking in de wijk Concurrentie tussen scholen Werkdruk op de scholen Lerarentekort Niet tot stand komen van een plan van aanpak. Beschikbaarheid experts beperkt door grote vraag hiernaar vanuit het hele land
Duurzaamheidsperspectief	PPO Rotterdam werkt volgens een wijkgerichte aanpak. Dit ontwikkelbudget past binnen die aanpak en is daarom zeer kansrijk om duurzaam te worden ingezet.

Deze activiteit levert een bijdrage aan de geformuleerde doelstellingen 1 en 2

Ieder OAT-gebied krijgt een ontwikkelbudget (naar leerlingaantal) dat kan worden ingezet voor:

- gezamenlijke scholing gericht op stimulerend signaleren en het gebruik van signaleringsinstrumenten;
- scholing naar behoefte (bijv. door CBO, Novilo of het Ponte instituut);
- inrichten lesplaatsen in de wijk[2];
- peergroup-bijeenkomsten voor ouders in samenwerking met de ouderfunctionarissen;
- formatie op school die wordt ingezet voor uitwisseling tussen scholen (stages, werkbezoeken, consultatie inrichting plusklassen, etc.).

[2] Op lesplaatsen die de basisondersteuning (zie het ondersteuningscontinuüm 2.1.) voldoende op orde hebben (zoals BOOR-scholen die een Minerva-predicaat hebben), beleid op begaafdheid hebben geformuleerd of willen ontwikkelen en bereid zijn tot delen van expertise met de wijk.

De begaafdheidsspecialisten zijn vanuit PPO Rotterdam degenen die samen met de scholen een plan van aanpak voor begaafdheid voor hun OAT gebied opstellen. Hiervoor zullen bestaande wijkoverleggen van de scholen en PPO Rotterdam worden benut.

De organisatie van het ontwikkelbudget wordt met de projectcoördinatie geregeld. De expertisegroep begaafdheid, waar ook de projectcoördinator Rotterdam Gaaf! onderdeel van uitmaakt, is hiervoor het gremium van afstemming.

Bij de organisatie valt te denken aan: het formuleren van de bedoeling van het ontwikkelbudget, criteria voor evt. lesplaatsen, format(je) voor een plan, wijze en inhoud van monitoring, het delen van plannen om onderling te inspireren. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat er uitgebreide plannen worden gevraagd! Het gaat er om dat we gaan doen. De monitoring zal bij de wijk zelf worden gelegd en ook eenvoudig zijn.

Deelbegroting

5.3 Ontwikkelbudget OAT gebieden	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ 69.600	€ 34.800	€ 34.800
2020	€ 104.000	€ 52.000	€ 52.000
2021	€ 104.000	€ 52.000	€ 52.000
2022	€ 104.000	€ 52.000	€ 52.000

In de begroting is uitgegaan van:
- Inzet PPO formatie: 2u/week x 40 x 9 (OAT gebieden) x €54,= x 5
- Inzet formatie op school: 1u x 40 x 9 x €54,= x 5
- Budget voor scholing: €10.000 x 9 x 5

Voor 2019 5/12 deel en 2023 7/12 deel.

5.4 Studiereis Connecticut (V.S.)

Naam en omschrijving	Studiereis naar Connecticut (V.S). om te onderzoeken wat het Schoolbrede Verrijkingsmodel van Reis en Renzulli kan betekenen voor Rotterdam.
Wanneer en duur	Schooljaar 20-21, eenmalig
Betrokken partijen	PPO Rotterdam, Koers VO, scholen en schoolbesturen
Doelgroep en belanghebbenden	Leerlingen en hun ouders, scholen
Beoogde resultaten	Kennis/ervaring SEM is vertaald naar Rotterdamse situatie
Risico's	Werkdruk personeel Weinig animo om deel te nemen
Duurzaamheidsperspectief	SEM geborgd in plan voor de toekomst

Deze activiteit levert een bijdrage aan de geformuleerde doelstellingen 1, 3

In het kader van het onderzoeken van goede voorbeelden van begeleiding van talentvolle leerlingen in een grootstedelijke cultureel diverse omgeving wil PPO Rotterdam zich niet beperken tot binnenlandse voorbeelden, maar hier ook een internationaal perspectief aan toevoegen. Het SEM biedt hiervoor kansen en laat bemoedigende resultaten zien die naar onze inschatting toepasbaar zijn voor Rotterdam.

De studiereis zal gedegen worden voorbereid door een voorbereidingsgroep met begaafdheidspecialisten en beleidsmakers in een aantal voorbereidingsbijeenkomsten. De studiereis behelst op hoofdlijnen een bezoek aan scholen waar SEM wordt toegepast en een bezoek aan de universiteit van Connecticut waar Renzulli en Reis doceren. Na afloop van de reis zullen ervaringen worden gedeeld en in acties worden omgezet.

Deelbegroting

5.4 Studiereis Connecticut	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ -	€ -	€ -
2020	€ 60.000	€ 60.000	€ -
2021	€ -	€ -	€ -
2022	€ -	€ -	€ -

De kosten voor deze studiereis zijn ingeschat op basis van de kosten voor een studiereis naar IJsland georganiseerd door PPO Rotterdam in 2019. We gaan uit van een deelname van 20 personen en max. 10 dagen (reis en verblijf). Voor deze studiereis wordt geen bijdrage gevraagd vanuit de subsidie.

5.5 Ontwikkelen Hub's[3].

Naam en omschrijving	Ontwikkelen van een Hub-functie op de bestaande po lesplaatsen voor fulltime HB-onderwijs waar kennis en kunde wordt gedeeld met andere scholen en ouders.
Wanneer en duur	Start schooljaar 2019-2020.
Betrokken partijen	PPO Rotterdam, fulltime lesplaats Quadratum. fulltime lesplaats Montessori Terbregge, schoolbesturen Kind & Onderwijs en RVKO
Doelgroep en Belanghebbenden	Rotterdamse scholen, leerlingen en ouders
Beoogde resultaten	Kennisknooppunten in de stad waar kennis, ervaringen en materialen worden gedeeld met leerlingen, leerkrachten en ouders.
Risico's	Lerarentekort Werkdruk op de scholen Onvoldoende capaciteit op de Hub om aan deze rol invulling te geven Bekostiging op lange termijn
Duurzaamheidsperspectief	Behoud na van de best practises van de Hub's die worden ontwikkeld.

Deze activiteit levert een bijdrage aan de doelstelling 1, 2, 4 en 5

De drie reguliere scholen voor HB-voltijdsonderwijs in Rotterdam bezitten veel gespecialiseerde kennis en kunde. Deze lesplaatsen vallen onder de verantwoordelijkheid van hun schoolbestuur, respectievelijk Kind & Onderwijs, RVKO en PCBO. Twee van deze voltijds lesplaatsen zijn in Rotterdam Noord en één op Zuid. Met de directeuren van deze lesplaatsen is in de aanloop naar deze subsidieaanvraag overleg geweest op welke wijze de beschikbare subsidie een impuls zou kunnen geven op een dusdanige manier dat kennis en ervaringen worden gedeeld met andere scholen en met ouders. De Hub's van RVKO en Kind & Onderwijs hebben op het moment van aanvraag reeds een voorstel gedaan. De begrotingen hiervan zijn opgenomen in de bijlagen. Voor de Hub van PCBO is een zelfde bedrag gereserveerd in de totaalbegroting. Deze lesplaats heeft op dit moment al een samenwerking met een gymnasium en is om die reden als ambitie ondergebracht bij activiteit 5.7.

Een Hub biedt enerzijds faciliteiten, zoals een skills-lab/praktijklokaal en een kenniscentrum voor in- en extern gebruik, en organiseert anderzijds activiteiten, zoals stageplekken en themabijeenkomsten voor leerkrachten, collegiale consultatie en peergroup-bijeenkomsten voor ouders. Elke Hub heeft daarbij de mogelijkheid eigen accenten aan te brengen, bijvoorbeeld extra aandacht voor jonge kinderen of NT2.

Door onderlinge uitwisseling tussen de Hub's te organiseren, kunnen de Hub's zich ontwikkelen tot kwalitatief hoogwaardige lesplaatsen die open staan voor hun omgeving.
In de bijlagen zijn de begrotingen van de twee genoemde Hub's opgenomen.

3

Een Hub is een knooppunt waar kennis en ervaringen worden gedeeld met andere scholen (leerkrachten, groepen leerlingen) en ouders. Scholen en ouders kunnen er naar toe komen en professionals vanuit de Hub kunnen hun kennis en expertise brengen naar andere scholen in de omgeving van de school.

Deelbegroting

5.5 Ontwikkelen Hub's	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ 190.850	€ 95.450	€ 95.400
2020	€ 83.800	€ 41.900	€ 41.900
2021	€ 83.800	€ 41.900	€ 41.900
2022	€ 83.800	€ 41.900	€ 41.900

5.6 Signalering

Naam en omschrijving	Implementatie van signaleringsprotocol en het bevorderen van stimulerend signaleren.
Wanneer en duur	Aanschaf gedurende de looptijd van de subsidie. Abonnement doorlopend.
Betrokken partijen	PPO Rotterdam, scholen
Doelgroep en belanghebbenden	Intern Begeleiders, leerkrachten, leerlingen
Beoogde resultaten	Alle scholen werken met een signaleringsprotocol.
Risico's	Scholen doen niet mee. Het blijft bij signaleren.
Duurzaamheidsperspectief	Standaard werkwijze.

Deze activiteit levert een bijdrage aan doelstelling: 1

In het ondersteuningscontinuüm van PPO Rotterdam (zie 2.1) is de basisondersteuning voor begaafde leerlingen als volgt verwoord: "Elke reguliere school biedt binnen de basisondersteuning een rijke voedingsbodem (d.m.v. *stimulerend signaleren*, differentiëren, verrijken en inspelen op de ontwikkelingsbehoefte van het kind) in de reguliere groep. De school arrangeert waar mogelijk binnen het schoolondersteuningsplan (SOP). Een plusklas maakt, indien aanwezig op school, deel uit van de basisondersteuning".

DHH/PO

Als middel om het stimulerend signaleren vorm te geven, stellen we het signaleringsinstrument DHH/PO[4] beschikbaar. Scholen kunnen er voor kiezen om met een andere signaleringsinstrument zoals Sidi of Hoogbegaafdheid in Zicht te werken. Het aanbod van scholing vanuit het samenwerkingsverband (zie 5. 2) is gericht op de toepassing van DHH/PO, omdat dit ook complementair met de andere signaleringsinstrumenten toegepast kan worden. De begaafdheidscoördinatoren van de scholen krijgen een scholingsaanbod om de mogelijkheden van DHH/PO optimaal te kunnen benutten.

Ambitie

Daarnaast heeft het samenwerkingsverband de ambitie om onderzoek te doen naar diagnostische instrumenten om begaafdheid te signaleren bij leerlingen met een cultureel diverse achtergrond. Een van de manieren om dit te organiseren is het (doen) zorgdragen voor vertalingen van signaleringslijsten en voldoende beschikbaarheid van non-verbale intelligentietests voor de gedragswetenschappers.

[4] DHH/PO is een hulpmiddel bij signaleren van begaafdheid en het nadenken over samenhangende onderwijsbehoeften. Het instrument is handelingsgericht, de dossiers zijn overdrachtelijk. Specifiek de handreikingen voor compacten en verrijken zijn handelingsgericht en geschikt als uitgangspunt voor het gesprek over de onderwijsbehoeften van leerlingen.

Deelbegroting

5.6 Signalering	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ 37.510	€ 18.755	€ 18.755
2020	€ 28.200	€ 14.100	€ 14.100
2021	€ 28.200	€ 14.100	€ 14.100
2022	€ 28.200	€ 14.100	€ 14.100

5.7 Samenwerking po-vo

Naam en omschrijving	Samenwerking tussen po en vo verder ontwikkelen.
Wanneer en duur	De gehele subsidieperiode, vanaf 2023 voortzetting.
Betrokken partijen	PPO Rotterdam, Koers VO, scholen po en vo
Doelgroep en belanghebbenden	Medewerkers vo, intern begeleiders, leerkrachten, begaafdheidsspecialisten PPO Rotterdam
Beoogde resultaten	5 PLG's po-vo. Een Hub po-vo Een vernieuwde structuur voor warme overdracht.
Risico's	Animo bij betrokkenen Werkdruk personeel

Deze activiteit levert een bijdrage aan de doelstelling 1, 2 en 6

PPO Rotterdam werkt voor wat betreft de samenwerking po-vo samen met Koers VO. Waar PPO Rotterdam vanuit een bestaande visie haar activiteiten heeft ingericht en met Rotterdam Gaaf! verder uitbouwt, is Koers VO beleid aan het ontwikkelen.

Startsituatie samenwerking po-vo

Wat betreft de overstap van begaafde leerlingen uit het basisonderwijs geldt dat een aantal vo-scholen een vorm van onderwijs biedt (masterclasses, pre-gymnasium, e.d.) voor leerlingen uit groep 7 of 8 die meer uitdaging nodig hebben. Een groep leerlingen van verschillende basisscholen volgt dan gedurende een periode een dag(deel) onderwijs op de vo-school. Anderen bieden op individuele basis een 'meeloop-dag' per week aan, soms als vorm voor een geleidelijke overstap.
Er wordt soms samengewerkt met een specifieke basisschool, meestal is er 'op maat' contact met meerdere basisscholen waar leerlingen vandaan komen. Wel lijkt er interesse in een intensivering van de samenwerking om te komen tot een betere overstap van leerlingen in het algemeen en de begaafde leerlingen in het bijzonder.

Ontwikkeling via PLG-model

Als spin-off van het deeltijdarrangement voor dubbel bijzondere leerlingen hebben de po-scholen in dit OAT-gebied samenwerking gezocht met twee vo-scholen. Zij werken inmiddels samen om kennis op te bouwen op het gebied van begaafdheid. Mogelijk sluit een derde vo-locatie uit de wijk hier nog bij aan. Samen willen deze scholen een professionele leergemeenschap (PLG) starten (startbijeenkomst april 2019). PPO Rotterdam en Koers VO ondersteunen dit initiatief.

Dit PLG-model waarin scholen thuisnabij samenwerken zien wij als kansrijk om de samenwerking tussen po en vo meer vorm te geven. Scholen liggen dicht bij elkaar, waardoor het makkelijker is om af te spreken. In een PLG bouwen deelnemers vervolgens gezamenlijk kennis op die aansluit bij de behoefte op de eigen scholen en/of wijk. Doordat leerkrachten en docenten, maar ook directies elkaar kennen en met elkaar werken aan opbouwen van kennis, gaan ze meer dezelfde taal spreken en wordt daarmee de overstap naar het vo voor leerlingen ook soepeler. Tot slot biedt dit model ook de mogelijkheid om expertise te delen tussen vo-scholen, zodat niet elke school haar eigen wiel aan het uitvinden is.

Hub po-vo

Het Zuidergymnasium, waar een voltijds lesplaats voor begaafde leerlingen uit het po is gekoppeld aan een vo-school, is de beoogde Hub po-vo. De inrichting van deze Hub wordt nog verder uitgewerkt in overleg met de betrokken scholen. Koers VO en PPO Rotterdam gaan daar gezamenlijk in investeren.

Delen van opbrengsten en ervaringen

Er wordt jaarlijks een bijeenkomst georganiseerd voor alle deelnemende po- en vo-scholen waar opgebouwde expertise gedeeld kan worden. Halverwege de subsidieperiode gaan we dit in de vorm van een congres organiseren.

Ambities

PPO Rotterdam en Koers VO willen samen met de scholen in Rotterdam een aantal ambities verder uitwerken:

- Uitwerken plannen om het werken met PLG's in de wijk te stimuleren. De ambitie is om toe te groeien naar in ieder geval vijf groepen in Rotterdam.
- Naar aanleiding van het onderzoek naar de STAP-methodiek worden STAP-coaches opgeleid. Deze coaches worden mogelijk vanaf 2019 al ingezet om kwetsbare begaafde leerlingen die buiten de onderzoeksgroep vallen te begeleiden bij de overstap naar het vo. De ambitie is om in de volgende jaren, naar aanleiding van het onderzoek, deze methodiek te verbreden.
- In een PLG met de betrokken po- en vo-collega's nagaan hoe de (warme) overdracht voor begaafde leerlingen beter vorm te geven, welke informatie over de onderwijsbehoeften is belangrijk om over te dragen en op welk manier (de scholen die reeds gestart zijn met deze samenwerking in een PLG zien dit als belangrijk thema).
- Signalering van begaafdheid inbedden in het onderwijskundig rapport (OKR) en/of de (warme) overdracht van leerlingen.
- Nagaan op welke manier bestaande activiteiten zoals een pregymnasium benut kunnen worden om de transfer van het geleerde ook in te zetten op de resterende dagen in de eigen groep.
- Bezoeken succesvolle initiatieven po - vo in Nederland en/of daarbuiten.
- Organiseren van kenniscolleges, deelmomenten en een gezamenlijk congres.

PPO Rotterdam en Koers VO gaan in de projectorganisatie samenwerken op dit onderdeel.
We gaan beiden formatie en faciliteiten inzetten voor de ontwikkeling van professionele leergemeenschappen.

Deelbegroting

5.7 Samenwerking po-vo	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ 6.600	€ 4.100	€ 2.500
2020	€ 17.400	€ 17.400	€ 500
2021	€ 112.600	€ 90.600	€ 22.000
2022	€ 78.600	€ 63.100	€ 15.500

6 Projectorganisatie Rotterdam Gaaf!

PPO Rotterdam is in Nederland het grootste samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor primair onderwijs. Voor de uitwerking en uitvoering van plannen is om die reden een projectorganisatie onontbeerlijk. Hierbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar de samenwerking met Koers VO wat betreft de initiatieven die zich richten op de overgang van po naar vo.

Schets projectorganisatie

De projectorganisatie wordt na toekenning van de subsidie verder uitgewerkt. Hier is een globale schets hiervan opgenomen.

PPO Rotterdam stelt een projectcoördinator Rotterdam Gaaf! aan, die inhoudelijk en financieel verantwoording aflegt aan het MT van PPO Rotterdam. De coördinator heeft de regie over het plan en zet samen met een regiegroep de grote lijnen uit voor de stad. Bij de samenstelling van een regiegroep denken we op dit moment aan: twee experts vanuit het samenwerkingsverband, een afvaardiging begaafdheidsspecialisten vanuit de schoolbesturen (max. drie). In werkgroepen worden de beschreven deelactiviteiten verder uitgewerkt. Monitoring en evaluatie worden per activiteit in de werkgroepen, dichtbij de praktijk, neergelegd. De werkgroepen presenteren hun bevindingen aan de regiegroep.

Communicatie

Om kennis en ‘best practices’ te delen richten we in overleg met onze communicatie-adviseur een eigen website in. Hiervoor worden een eigen logo en huisstijl ontwikkeld. Op de website komen o.a. inspiratie-, en voorlichtingsfilmpjes over ‘best practises’ van Rotterdam Gaaf!. Hiervoor is een overeenkomst aangegaan met een audio-visueel bedrijf (zie offerte in bijlage).

Bijdragen aan landelijke monitoring en kennisdeling

De projectcoördinator neemt samen met een vertegenwoordiger uit het veld (deze zal wisselen per keer afhankelijk van het thema) deel aan de landelijke kennisdeling. Er is uitgegaan van zes landelijke bijeenkomsten.

Deelbegroting

6. Projectorganisatie	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ 85.000	€ 52.500	€ 32.500
2020	€ 70.000	€ 65.000	€ 5.000
2021	€ 70.000	€ 65.000	€ 5.000
2022	€ 65.000	€ 65.000	€ -

7 Begroting

Totaal	Totaal begrote kosten	Totaal begrote eigen bijdrage	Gevraagde subsidie
2019	€ 682.060	€ 306.855	€ 298.955
2020	€ 603.400	€ 369.900	€ 233.500
2021	€ 763.600	€ 431.100	€ 332.500
2022	€ 719.600	€ 416.100	€ 303.500
Totaal subsidieperiode	**€ 2.768.660**	**€ 1.523.955**	**€ 1.168.455**

Voortzetting in 2023	Totaal begrote kosten
5.1 Deeltijdarrangementen	€ 360.000
5.2 Prof.begaafdheidsspecialisten PPO Rotterdam	€ 22.500
5.3 Ontwikkelbudget OAT gebieden	€ 56.900
5.4 Studiereis Connecticut	€ -
5.5 Ontwikkelen Hub's	€ 83.800
5.6 Signalering	€ 16.450
5.7 Samenwerking po-vo	€ 78.100
6. Projectorganisatie	€ 70.000
Totaal	**€ 687.750**

8 Bijlagen

De module waarmee wij deze aanvraag indienen, stelt ons niet in staat om meer dan 2 bijlagen toe te voegen. Graag sturen wij nog als aanvulling de volgende bijlagen ter illustratie toe:

Onderzoek B&T
Deelbegrotingen Hub's
Offerte scholing ECHA
Offerte Novilo
Offerte Ponte
Offerte DHH/PO
Offerte scholing DHH/PO
Offerte audiovisuele producties Saus
Uitnodiging PLG Noord
Informatiebrochure project Moving